

Sisältö, 2/2004

PUHEENJOHTAJAN PORINAT III/04 ELI ”JOS HALUU SAADA, ON PAKKO ANTAA...” (HAUSMYLLY).....	1
KERHON SIHTEERIN TERVEISET.....	3
RIIPPUMATTOMUUS EROTUOMARITOIMINNASSA.....	5
POHJOLA CUP 13.-16.6.2004, NAISEROTUOMAREIDEN KURSSI TAMPEREELLA.....	8
DOWN BY THE DUMARI – KYKYEROTUOMARIKURSSI I TURUSSA 8.-12.6.04.....	10
HOPEA EI OLE HÄPEÄ.....	12

Keto, Koistinen, Temonen vuonna 1994. Hymy ei ole vielääkään hyytynyt...

Kerhomme tilinumero on 529002-495305

Pupilli on Keski-Suomen Erotuomarikerho ry:n tiedostuslehti, joka ilmestyy nyt 17. vuotta. Tämän Pupillin kokosi Ville Koskiniemi, ville.koskiniemi@keski-suomenerotuomarikerho.fi.

Kannessa Kreikka – euroopanmestari 2004.

Tom Kakkola

Puheenjohtajan Porinat III/04 eli ”Jos halua saada, on pakko antaa...” (Hausmylly).

Tervehdys ystävät, kylän miehet ja arvon kollegat! En jaksakaan olla ihmettelemättä, näin Olympialaisten aikana, miksi oman arvonsa tuntevat ”penkkiurheilijat” jaksavat valitella huippu-urheilijoidemme menestymättömyyttä. Luulisi heidän vähintäänkin tietävän tämän hetken huippujemme suoritustason/mentaliteetin ja myös ”hyväksyvän” nykypäivän kansainvälisen huippu-urheilun realiteetit. Itse ainakin nautin, kun saan katsella lajiensa huippujen suorituksia, onnistumisia, joskus epäonnistumisia ja kaiken lisäksi lajeissa, joita en normaalisti pysty tai halua seurata. Täytyy muistaa, että toisen onni voi olla toisen epäonni. No nyt mentiin alueelle, josta en välttämättä tiedä tarpeeksi vaikka mielipiteitä omaankin, joten jääköön tämä tähän.

On ollut mukava huomata, että seuramme toiminta ja erotuomaritoiminta yleensäkin on alkanut kiinnostaa muitakin lajimme parissa toimivia ja jopa sen ulkopuolisiakin ihmisiä. Tästä yhtenä osoituksena on ollut median, jopa positiivinenkin, huomio rakasta harrastustamme kohtaan. Keväällä Muuramen nuorisokaarti, veljekset Tammelin, saivat mahdollisuuden jakaa kokemuksiaan erotuomaritoiminnasta jalkapallon parissa ikätovereilleen maakunnallisen vaikuttajan nuorisosivuilla. Lisäksi, lieneekö perinteisen hiljaisen ”mätäkuun” syytä, että pari kokeneempaakin kollegaamme, tosin vielä nuorisoketjun jäseniä hekin, saivat oman hetkensä kuuluisuuden valokeilassa? Seurajohtajana eniten tietysti mieltäni lämmittää jäsenmäärämme kasvaminen. Toivottavasti uudet jäsenemme ovat saaneet vastinetta jäsenmaksuilleen ja haluavat jälleen ensi vuonna olla mukana kehittämässä seuramme toimintaa. Älkääkään ollenkaan epäröikö antaa palautetta ja kehitysehdotuksia toimintamme parantamiseksi!!!

Uusille, mikseipä kokeneemmillekin jäsenillemme ja erotuomareille olisi varmaan syytä muistuttaa mitä kaikkea toimintamme erotuomarina, siinä eteneminen ja kehittyminen oikein vaatii. Lienee turha kertoa peruskursseista, KERHON järjestämisestä ja piirin PAKOLLISISTA koulutuksista, jotka ovat suunniteltu/järjestetty teidän kehittymiseksenne ja pätevoitymiseksenne huippuero tuomareiksi? Lisäksi kerhon/piirin/Palloliiton vaatimien sekä urheilullisten että taloudellisten velvoitteiden hoitaminen on yksi osa erotuomaritoimintaa, joita ilman erotuomari ei voi saavuttaa haluamiaan vaativampia tehtäviä ja ylempiä sarjatasoja.

Halu toimia erotuomarina on ensimmäinen ja tärkein vaihe tuomariuralla. Tämän jälkeen tulevat PAKOLLISET ja vapaaehtoiset itsensä kehittämistilaisuudet eli koulutukset. Osa näistä koulutuksista saattaa jopa aiheuttaa kustannuksia, mutta mitäpä nykyään täällä ilmaiseksi saisikaan. Lisäksi pitää hankkia varusteita; pilli, muistiinpanovälineet, paitaa, housuu, sukkaa ja kaipa sitä jonkinlaisen ajanottovälineenkin tarvitsisi (tarvittavat välineet lienevät mainittuina jalkapallosäännöissä)? Niin kuin huomaatte pelkkä starttikin maksaa, MUTTA TEIDÄN PITÄÄ OPETELLA PITÄMÄÄN NÄITÄ pienenä sijoituksena, JOLLA PÄÄSETTE ALKUUN. ETTE MYÖSKÄÄN SAA UNOHTAA, ETTÄ HOIDETTUANNE VELVOITTEENNE (koulutukselliset, urheilulliset ja taloudelliset) OLETTE OIKEUTETTUJA LASKUTTAMAAN, RAHAA, EUROJA, TEKEMÄSTÄNNE TYÖSTÄ!

No niin, ”ura” on aloitettu ja eteenpäin tekisi kovasti mieli. Koulutus, kuntotestit, henkilökohtaiset ominaisuudet määrittelevät yhä enemmän tulevaa mahdollista urakehitystä. On pakko alkaa miettimään tiukempaa panostusta erotuomarina toimimiseen; pelaanko/valmennanko edelleen samaan aikaan, olisiko fyysisissä/henkisissä ominaisuuksissani vielä parannettavaa ja olenko hoitanut velvoitteeni kuntoon. Kun nämä palikat on saatu kohdalleen, tulevat jossain vaiheessa kuvioon mukaan tarkkailijat, jotka yleensä ovat kokeneempia joko aktiivi- tai uransa jo lopettaneita erotuomareita. Heidän vastuullisena tehtävänä on olla tukemassa erotuomarin kehitystä ja informoida tuomarien kehittymisestä tai mahdollisesta taantumisesta seuraavaa porrasta eli erotuomarivaliokuntaa (ETV), joka erotuomariasiantuntijan avustuksella luokittelee erotuomarit. ETV:n ja asiantuntijan tekemillä luokituksilla taataan jokaiselle erotuomarille taitotasonsa mukaisia tehtäviä ja varmistetaan, että jokaiseen otteluun saadaan varmasti riittävän pätevä erotuomari. Hierarkia toimii. Valitettavasti tässäkin, kuten muissakin ”arvostelulajeissa” monesti hyvinkin kapea/subjekttiivinen näkemys ja mielipide saattaa nousta arvoon arvaamattomaan.

On syytä kuitenkin muistaa, että vaativassa harrastuksessamme ratkaisevinta eteenpäin menossa on erotuomarin oma osaaminen ja tekemisen taso. On turha kuvitella, että pelkkä tarkkailijalle ottelun viheltäminen toisi paikan auringossa. Mielestäni erotuomarin on ensin opeteltava hyväksymään oman toimintansa taso, realiteetit ja miettiä miten itseään parhaiten kehittäisi. Jos erotuomari ei opi tekemään töitään nöyrästi kentän ulkopuolella ja viime kädessä kentällä on hänen turha kuvitella menevänsä eteenpäin urallaan. Nöyrä, mutta ylpeä tekemisistään ja osaamisestaan pitää/saa olla!

Lopuksi muistutus edessä olevasta kaikkien jäseniemme panoksen vaativasta urakasta. Syyskuun 11. – 12. päivinä pelattava Hippos –turnaus on jälleen edessämme. Hoidetaan tämäkin turnaus tavoillemme uskollisen tyylikkäästi, niin pääsemme nauttimaan kauden päättäjien tarjonnasta hyvillä ja rennoin mielin. Päättäjien paikka ohjelmineen tulee olemaan hiukan perinteisempi kuin parina viime vuonna (jäsenistön ääntä on kuultu!). Ajankohtakin on perinteinen pyhänmiesten päivän viikonloppu 6. – 7.11. Muistakaa, että voitte turnaustehtävistä saamillanne korvauksilla pienentää päättäjaisistä aiheutuvaa omavastuuosuutta jättämällä laskuttamatta turnauspalkkioita. Tämä vaati kuitenkin normaali tapaan laskun tekemistä, jossa ilmoitatte, että haluatte palkkiot hyvitetävän päättäjaiskuluista. Gusselta saatte tarvittaessa lisätietoa ja toimintaohjeet. Mikään ei tietenkään estä teitä lahjoittamasta työpanoksestanne tulleita vähäisiä ropojanne kerhon 50-vuotisjuhlassaan. Maaginen 50v. tulee täyteen 2006 ja kuluja tulee!

Tomppa

Menestystä kauden viimeisiin ja tärkeisiin koitoksiin! Pieni puristus vielä ja osa meistä pääsee jopa talvilomalle!

Kari Saari

Kerhon sihteerin terveiset

ERINÄISIÄ EROTUOMARIKERHON JÄSENTEN TIEDOKSI SAATETTAVIA ASIOITA

1. Syksyn tapahtumia

Varatkaa kalentereihinne viikonloppu 11.-12.9. Silloin pelataan Palokan ja Jyväskylän kentillä iso tyttöturnaus, jossa kerho on hoitanut yleensä runsaat 200 erotuomaritehtävää. Esteellisyydet tulee ilmoittaa Linnan Matille.

Syksyn palautetilaisuus on la 23.10. Paikka ja tarkempi aika ilmoitetaan myöhemmin.

2. Kerho onnittelee

Kerho onnittelee Helge Spelmania 30.7.2004 merkkipäivän johdosta. Kerho muisti päivän sankaria kerhon viirillä. Lisäksi Suomen Palloliiton Keski-Suomen piiri myönsi kerhon hakemuksesta Helgelle piirin hopeisen ansiomerkin.

Pelaajauran lisäksi Helgen erotuomaritehtävien ansioluettelo on mittava:

-erotuomarina 1985-2002 (18 vuotta), josta ajasta III-divisioonan erotuomarina 1988-2000. Tästä ajasta III-divisioonana oli liiton sarja 1988-1997.

-kerhotarkkailijana viisi kautta (1999-2003)

-SPL:n Keski-Suomen piirin erotuomarivaliokunnassa menossa kahdestoista vuosi (1993-2004), josta ajasta neljä vuotta (1998-2001) puheenjohtajana

-piirin erotuomariasettelija seitsemän kautta 1997-2003

Pojat ja tytöt, siinä on tavoittelemista!!

3. Jäseniemme edustustehtäviä

Talentiakatemioiden lopputurnaaksessa oli mukana Jouni Aapajärvi. Hän onnistui turnauksessa hyvin ja tuomitsi mm. loppuottelun.

Paavo Kriktilä osallistui onnistuneesti nuorten erotuomarien kurssi I:lle kesäkuussa Turussa ja Maria Antikainen vastaavalle tyttöjen kurssille Tampereella. Niemelän Markku toimi kouluttajana Tampereen kurssilla.

Hännisen Marko toimi hierojana U-19 tyttöjen EM-turnauksessa. Hän osallistui myös elokuun alussa Etelä-Pohjanmaalla järjestettyihin U-17 PM-kisoihin avustavana erotuomarina.

Santtu Keto tuomitsi 29.7. liigaottelun MyPa-FF Jaro.

4. Kerhon jäsenmäärä

Kerhon jäsenmäärässä on saavutettu tänä vuonna tavoite. Tällä hetkellä kerholla on 60 maksanutta jäsentä.

5. Erotuomarilisenssit

Palloliitto on loppukesästä tarkistanut seurojen pelaaja-ja erotuomarilisenssejä. Jokaisella erotuomarille tulee olla maksettu vakuutus ja lisenssi. Pelaavalle erotuomarille pelaajalisenssi riittää.

Kerhon erotuomarina toimivien jäsenten lisenssit olivat tarkastusten mukaan kunnossa. Poikkeus vahvistaa säännön!!!

6. Jyväskylä Cup

Hoidimme Jyväskylä Cupissa yhteensä 260 tehtävää. Kiitoksia kaikille osallistujille!

7. Syyskokous

Kerhon syyskokouksen sääntömääräisinä asioina on päättää jäsenmaksuista vuodelle 2004, hyväksyä talousarvio ja toimintasuunnitelma vuodelle 2004 sekä tehdä henkilövalinnat.

Puheenjohtaja valitaan aina vuodeksi kerrallaan, samoin tilintarkastajat. Johtokunnan jäsenten toimikausi on kaksi vuotta. Johtokunnasta ovat erovuorossa Gustafsson, Niemelä ja Saari. Johtokuntaan vapautuu ainakin yksi paikka vuosiksi 2005-2006!

Kari Saari

Kerhon sihteeri

**Keski-Suomen Erotuomarikerho ry:n syyskokous on tiistaina 9.11.2004 klo 19.00 KIHUN yläkerran kokoustilassa, Monnarilla, Jyväskylässä.
Esillä ovat sääntöjen määräämät asiat. Tervetuloa!**

Terveisin:

Kari Saari

Päijätpolku 2 A 3

40950 Muurame

Puh. 3732 355 (k.)

659 645 tai 0400-515 630 (t.)

kari.saari@muurame.fi

Matti Linna

Riippumattomuus erotuomaritoiminnassa

Mitä on riippumattomuus? Millaisia riippuvuussuhteita voi esiintyä? Onko riippumattomuus erotuomarin mielessä vai katsojan ja pelaajan silmissä? Mitä tehdä, kun riippumattomuus on uhattuna?

Erotuomaritoiminnassa on totuttu puhumaan puolueettomuudesta. Puolueettomuus tarkoittaa käytännössä sitä, että tuomari ei ole kummankaan osapuolen puolella. Puolueettomuutta pidetään erotuomaritoiminnan uskottavuuden edellytyksenä, tilana, jossa jokaisen erotuomarin tulisi kentälle astuessaan olla. Puolueellista erotuomaria ei yleensä kukaan pidä hyvänä erotuomarina, ei puolueellisuudesta hyötyjä eikä ainakaan vääryyttä kokenut osapuoli.

Riippumattomuus käsitetään usein puolueettomuuden kanssa samana asiana, mutta se on kuitenkin enemmän. Riippumattomuus luo erotuomarille edellytykset olla puolueeton. Toisin sanoen: riippumattomalla erotuomarilla ei ole tarvetta olla puolueellinen ratkaisuisiaan.

Mitä on riippumattomuus?

Riippumattomuus tarkoittaa itsenäisyyttä eli sitä, että henkilö ei ole riippuvainen muista henkilöistä tai asioista tai ei ole näiden vaikutusvallan alainen. Lisäksi se tarkoittaa sitä, että muut henkilöt eivät tosiasiallisesti vaikuta eikä heillä ole mahdollisuutta vaikuttaa kielteisellä tavalla henkilön toimintaan. Riippumattomuuden katsotaan yleisesti sisältävän pyrkimyksen objektiiviseen (tosiasioiden mukaiseen) ja puolueettomaan toimintaan. Riippumatonta erotuomaria eivät rasita sellaiset riippuvuussuhteet, joiden voidaan epäillä vaarantavan toiminnan objektiivisuuden. Riippumattoman ja ammattitaitoisen erotuomarin tulee kestää ristiriitatilanteessa eri sidosryhmien taholta tulevaa painostusta. Tähän vaatimukseen perustuu luottamus erotuomaritoimintaan.

Millaisia riippuvuussuhteita voi esiintyä?

- Taloudelliset tekijät
- Henkilökohtaiset suhteet
- Työskentely toisen osapuolen palveluksessa
- Erotuomareiden asettelu
- Riita-asiat

Riippuvuussuhteita voi syntyä esimerkiksi seuraavien tekijöiden vaikutuksesta:

Näistä tekijöistä erotuomaritoiminnassa useimmiten mainitaan taloudelliset tekijät ja henkilökohtaiset suhteet. Taloudellisilla tekijöillä tarkoitetaan sitä, että erotuomari on jollakin tavalla suorassa tai epäsuorassa riippuvuussuhteessa joukkueisiin, pelattavaan otteluun tai toiseen otteluun, josta ulottuu taloudellinen riippuvuus tuomittavaan otteluun. Esimerkkinä taloudellisesta riippuvuussuhteesta voisi olla vaikkapa veikkaus ja vedonlyönti. Näissä erotuomarin riippumattomuus vaarantuu selkeästi. Vedonlyönti ja veikkaus omissa otteluissa on eri lajien erotuomaritoiminnassa kiellettyä. Vastaava tilanne esiintyy, jos erotuomarin palkkio on riippuvainen ottelun tuloksesta.

Riippuvuudet voivat olla myös epäsuoria, esimerkiksi jos perheenjäsenen tai ystävän tiedetään hyötyvän tietystä lopputuloksesta tai jos perheenjäsen on vaikkapa työsuhteessa tuomittavan ottelun osapuoleen ja

tämän työsuhde voi olla riippuvainen ottelun tapahtumista. Riita-asiat voivat koskea esim. riitaa edellisen ottelun tuomioista, palkkioista tai muita siviilissä syntyneitä riitoja.

Henkilökohtaiset suhteet voivat myös vaikuttaa riippumattomuuteen. Niillä tarkoitetaan lähinnä sitä, että sukulais- tai ystävyysuhteet voivat vaarantaa riippumattomuuden. Henkilösuhteet voivat olla suoria tai epäsuoria. Suorat läheiset sukulaissuhteet ottelussa osapuolena oleviin ovat erotuomareiden ohjeissa kiellettyjä ns. esteellisyyden perusteella. Erotuomarit veloitetaan kieltäytymään sellaisten kilpailutapahtumien tuomitsemisesta, joissa osapuolena on erotuomarin sukulainen tai jos erotuomari on lähimenneisyydessä ollut sidoksissa ottelun osapuoleen, esim. joukkueeseen, koska näissä tapauksissa riippumattomuus on uhattuna. Riippumattomuus voi vaarantua myös muiden kuin sukulaissuhteiden takia, esim. ystävyysuhteiden kautta tai jos päätoimen esimies on osallisena tapahtumassa. Näiden suhteiden vaikutuksen arviointi on kuitenkin erotuomarin vastuulla, koska ne eivät välttämättä ole ulkopuoleisille ilmeisiä.

Edellisten lisäksi riippumattomuuteen negatiivisesti vaikuttavana tekijänä voi olla otteluiden asettelu. Otteluiden asettelu voi vaarantaa riippumattomuuden siinä tapauksessa, että kilpailun osapuolet hankkivat itse suoraan erotuomarit. Tällöin saattaa syntyä tilanne, että erotuomarin otteluiden määrä voi olla riippuvainen otteluiden kulusta, näin esim. jos joukkue ilmoittaa valitsevansa otteluunsa saman erotuomarin ”jos peli mene hyvin”. Normaalisti otteluiden asettelu tapahtuu kilpailun järjestäjän tai erotuomariorganisaation toimesta, jolloin asettelun voidaan katsoa vahvistavan erotuomarin riippumattomuutta.

Alla olevissa listassa on edellä mainitut koottu esimerkinomaiseen, ei tyhjentäväksi tarkoitettuun, listaan riippumattomuuden vaarantaviksi tekijöiksi.

VAARANTAVAT

Henkilösuhteet, taloudelliset suhteet, ristiriidat, intressit.

VAHVISTAVAT

Etiikka, sääntely, tarkkailu, kierrätys, asettelu.

RIIPPUMATTOMUUS = Erotuomarin itsenäisyys ja vapaus toimia.

→ Erotuomarin luotettavuus ja tuomioiden oikeellisuus.

Kuinka riippumattomuutta voidaan vahvistaa?

Yllä olevissa listassa on mainittu viisi riippumattomuutta vahvistavaa tekijää. Listat on esimerkinomaisia, ei tyhjentäviä. Tärkein riippumattomuutta vahvistava tekijä on erotuomarin etiikka, käsitys oikeasta ja väärästä. Korkean etiikan perusteella erotuomari pystyy tunnistaessaan uhkaavan tilanteen tekemään oikeat ratkaisut oikeilla perusteilla.

Sääntelyllä tarkoitetaan sitä että erotuomareilla on selkeät ja yksiselitteiset säännöt ja toimintaohjeet eri tilanteisiin, joissa riippumattomuus saattaa olla tai on uhattuna. Kierrätyksellä tarkoitetaan erotuomarin kierrättämistä eri joukkueiden otteluissa. Tämä tarkoittaa sitä, että erotuomarilla olisi mahdollisuuksien mukaan tilaisuus tuomita mahdollisimman monien eri joukkueiden otteluita. Tällöin voidaan olettaa erotuomarin ja joukkueiden välisten suhteiden pysyvän riippumattomina.

Tarkkailujärjestelmän olemassaolo on omiaan lisäämään riippumattomuutta, sillä erotuomareiden kynnys vastaanottaa ottelu, jossa riippumattomuus voi vaarantua, nousee, jos tarkkailijan tiedetään seuraavan ottelua. Asettelyn riippumattomuus on myös olennainen erotuomarin riippumattomuutta vahvistava tekijä, kuten aikaisemmin jo mainittiin.

Onko riippumattomuus erotuomarin mielessä vai katsojan ja pelaajan silmissä?

Kun erotuomaritoiminnassa puhutaan perinteisestä puolueettomuudesta, käsitellään yleensä puolueettomuutta erotuomarin mielen tilana niin, että erotuomari tekee ratkaisunsa ilman kiinnostusta ottelun lopputulokseen.

Riippumattomuus tulkitaan kuitenkin laajemmin. Se jakaantuu sisäiseen, mielen riippumattomuuteen ja riippumattomuuden ulkoiseen kuvaan. Sisäinen riippumattomuus tarkoittaa sitä, että erotuomarin mieli on vapaa riippuvuussuhteista ja edellytykset erotuomarin toimintaan ovat sisäisesti kunnossa. Ulkoinen riippumattomuus tai riippumattomuuden ulkoinen kuva tarkoittaa järkevän, asioihin perehtyneen ulkopuolisen henkilön kuvaa siitä, onko erotuomari riippumaton vai ei.

Riippumattomuuden määrittelee näin ollen erotuomarin itsensä ohella myös katsoja, joukkueen jäsen tai muu kilpailuun liittyvä taho. Ulkoinen kuva jää erotuomareilta usein huomaamatta. Sivullinen voi saada erotuomarin toiminnasta väärän kuvan hyvin yksinkertaisista asioista, joihin erotuomari ei tule kiinnittäneeksi huomiota.

Ulkoinen kuva saattaa vaarantua esimerkiksi kun

- Erotuomaripalkkiota käsitellään julkisesti kilpailun toisen osapuolen kanssa
- Erotuomari keskustelelee ennen tai ottelun jälkeen huomattavasti enemmän tai huomattavasti tuttavallisemmin toisen osapuolen kanssa
- Erotuomari saapuu tai poistuu ottelupaikalta toisen osapuolen seurassa

Riippumattomuuden ulkoista kuvaa ei erotuomaritoiminnassa kuitenkaan voida missään tapauksessa sivuttaa. Erotuomarit ovat kentällä pelin palvelijoina ja peliä varten, tämä tulee muistaa. Jos ottelun edellä mainittu järkevä ja asioihin perehtynyt ulkopuolinen saa erotuomarin toiminnasta väärän kuvan, on se omiaan vaikuttamaan koko lajin ulkoiseen kuvaan negatiivisesti. Tällä tavoin ulkoisen kuvan huomioiminen on olennainen osa erotuomaritoiminnan ja lajin kehittämistä.

Mitä tehdä, kun riippumattomuus on uhattuna?

Miten sinun erotuomarina tulisi toimia, kun riippumattomuutesi (mieli tai ulkoinen kuva) on vaarantunut?

Vastaus: **ÄLÄ OTA TEHTÄVÄÄ VASTAAN!**

Tämä on oikea vastaus lyhyellä aikajänteellä. riippumattomuuden vaarantuminen ei kuitenkaan ole pysyvä tila, vaan sen palauttamiseksi voi tehdä töitä. Tiedostamalla ne tekijät, jotka ovat vaarantaneet riippumattomuuden, voidaan niihin myös löytää ratkaisu. Joskus ratkaisu löytyy edellä olevan listan vahvistavista tekijöistä, mutta joskus ainoana ratkaisuna on ajan kuluminen ja ”myrskyn laantuminen”. Toisaalta on myös useita tilanteita, joissa riippumattomuuden tavoitetilaa ei voida vahvistavillakaan tekijöillä saavuttaa, näin esimerkiksi sukulaissuhteiden kohdalla.

Erotuomarikoulutuksessa tulisi lisätä erotuomareiden tietoisuutta riippumattomuuden merkityksestä. Koulutuksen kautta erotuomareita tulisi kannustaa sisäisen ja ulkoisen riippumattomuuden tilan tarkasteluun omassa toimintaympäristössä ja –tavoissa. Tällä tavoin paranisivat erotuomareiden käsitys siitä, mitä on olla EROTUOMARI ja mitä sana EROTUOMARIUS pitää sisällään!

Tämän artikkelin on kirjoittanut Kim Ittonen, joka toimii Vaasan yliopistossa tutkijana. Lisäksi hän toimii ja on toiminut Pohjanmaalla 10 vuoden aikana eri lajeissa erotuomarina, erotuomarikouluttajana, erotuomaritarkkailijana sekä pohtinut tänä aikana kollegojen kanssa erotuomariutta ja erotuomarin roolia kentällä ja sen ulkopuolella.

(K.Ittonen/ Erotuomari 2/2004)

Terveisin: Lino

Pohjola Cup 13.-16.6.2004, naiserotuomareiden kurssi Tampereella

Kurssi alkoi sunnuntaina 13.6 kokoontumisella Pyynikin Scandic Hotel Rosendalissa puolen päivän aikaan. Majoittumisen jälkeen vuorossa oli lounas, joka ei tosin täyttänyt kaikkien kurssilaisten vatsoja sillipaloineen ja pateineen...Sen jälkeen siirryimme hotellin kokoustiloihin avaamaan kurssin, tutustumaan sen tavoitteisiin ja osallistujiin. Yhdeksän naiserotuomaria eri puolilta Suomea esittäytyivät. Kaikilla oli pelaajatausta, mutta kokemus erotuomaritoiminnasta oli vaihtelevampaa. Useimmilla oli kokemusta naisten ykkösestä, B:n SM sarjasta, miesten nelosesta. Itse olin aiemmin tuominut lähinnä pienen kentän pelejä ja parissa turnauksessa isolla kentällä kolmikkona. Luottamus omiin kykyihin joutui hieman koetukselle. Päätin, että toimin turnauksessa ainoastaan avustavana erotuomarina. Sitten pidettiin sääntötesti, jota varten sääntökirjaa oli tutkittu aamupäivällä tavallista tarkemmin. Tamperelaisilla tosin oli pienoinen etulyöntiasema, koska Vesalan Heikin sääntötesti oli sama kuin Tampereen piirin jatkokurssilla pidetty.

Iltapäivästä oli luennot kolmikkona toimimisesta ja ottelun johtamisesta. Niiden jälkeen siirryimme Ratinan Stadionille turnauksen avajaisiin sekä seuraamaan naisten SM-sarjan ottelua Ilves – FC Espoo analyttisin ottein. Ottelun päätuomari oli Kirsi Savolainen, joka oli yksi kouluttajistamme. Ottelun jälkeen kävimme syömässä Palloliiton laskuun Rossossa. Päivän päätteeksi jaettiin maanantain tuomarointitehtävät.

Maanantai aloitettiin kevyellä aamureippailulla, jonka aikana Kylmäniemen Hannu arvioi juoksu-tyylejämme ja tarkasteli näyttötekniikoitamme. Lihasten herättelyn jälkeen siirryimme suoraan aamupalalle. Tuulipuvut ja verkkarit herättivät kummastuneita katseita siististi pukeutuneiden virkamiesten suunnalta.

Kurssilaisten ohjelmassa oli kaksi ottelua jokaiselle kolmikolle. Ennen ensimmäistä ottelua jännitti aika reippaasti, mutta kentälle asteltaessa jännitys helpotti. Maanantain ottelut jouduttiin pelaamaan hiekkakentillä sateiden vuoksi. Kova hiekka sai päivän edetessä yhden jos toisenkin, niin pelaajan kuin tuomarinkin, pohkeet kivistämään.

Otteluiden jälkeen saimme kouluttajilta palautetta. Välillä palaute tuntui yksityiskohtien viilaamiselta. Jonkun peukalo oli hassusti vapaapotkua näyttäessä. Joku toinen piti pilliä oudosti kädessään. Mutta yksityiskohdistahan se kokonaisuus muodostuu...

Otteluiden välillä kävimme syömässä läheisessä koulussa ja latasimme akkuja seuraavaa peliä varten. Hotellilla ei olisi oikein ehtinyt käymään. Niemelän Markku järjesti lisäjännitystä kuitenkin lähtemällä hotellille ”käväisemään” kahden tuomarin tavarat autossaan. Aikaa kului eikä Markkua alkanut näkyä. Kännykätöntä Markkua olikin hieman hankalampi tavoittaa vieraasta kaupungista. Lopulta Markku saapui ja ehdimme ihan sopivasti kentille valmistautumaan päivän toiseen peliin.

Illalla olimme niin väsyneitä, että nukahdimme kesken futiksen EM-kisojen seuraamisen.

Tiistai avattiin taas reippailun merkeissä. Kirsi opasti meitä muutamien juoksukoordinaatioharjoitteiden saloihin ja neuvoi oikeaa juoksutekniikkaa. Tiistaina päästiin pelaamaan nurmelle. Illalla jaettiin kolmikot viimeisen päivän mitalipeleihin.

Keskiviikkona lihakset olivat jo aika väsyneet. Mutta niin olisi myös pelaajilla, mikä hieman lohdutti. Tavaroiden pakkauksen jälkeen luovutimme huoneet ja siirryimme Kaupin kentille.

Taivaalle kerääntyi tummia pilviä, mutta pelit saatiin kuitenkin pelata nurmella. (Sadetta saatiinkin sitten oikein urakalla finaalin ollessa käynnissä.)

Ottelut myöhästyivät vähän rankkarikilpailujen takia, joten meille jäi hetki aikaa seurata kollegoiden otteita C14 tyttöjen finaalissa. Sitten pitikin lähteä valmistautumaan omaan otteluun, B16 tyttöjen finaaliin. Tuomarikolmikkomme oli sama kuin tiistain ensimmäisessä ottelussa, jossa yhteistyömme sujui loistavasti. Finaali oli yllättävän helppo peli tuomita. Joukkueet pelasivat siistää peliä eikä paitsioitakaan ollut. En muistaakseni liputtanut ainuttakaan. Uusimaa korjasi potin Tamperetta vastaan.

Kokonaisuutena pelit olivat tasaisempia kuin vielä muutama vuosi sitten itse pelatessani Pohjola Cupissa. Eniten yllätti ja ilahdutti Keski-Suomen C14 tyttöjen kolmas sija. Keski-Suomi ei ole koskaan aiemmin löytynyt tuloslistalta näin korkealta.

Kurssi päättyi turnauksen palkitsemistilaisuuteen, jossa myös kurssille osallistuneet tuomarit palkittiin. Kurssin parhaana palkittiin Johanna Ruohola, joka vihelsi mm. B16 finaalin. Finaalin tuominnut kolmikko sai samanlaiset mitalit kuin turnauksen voittajat. Jonakin päivänä voin väittää voittaneeni mitalini pelaajana 😊 Kurssilta tarttui mukaan uusia kokemuksia sekä viiden pelin verran tärkeää kokemusta AET:na toimimisesta.

Maria Antikainen

Jari "Just give me the ball" Pilkkakangas vauhdissa Kuopion turnauksessa.
Kuva A.Vilkman

Paavo Kriktilä

Down by the Dumari – Kykyerotuomarikurssi I Turussa 8.-12.6.04

Keväällä kolmosen kurssilla kuulin Esa Saarivainiota:

”tarttettais Pohjola Cupiin tuomaria nuorta ja mainiota”

Mistä lie puhuu, oli ilmeeni varmaan kysyvä
Enhän ole tuomarina nuori, saati sitten hyvä
Esa käytti tovin tuomaritavoitteideni purkuun
Parin viikon päästä tuli kutsu kurssille Turkuun

8.6 kokoontui 13 sälliä Scandic hotel Juuliaan
Yksi naputti sormia, toinen puri huuliaan
Ympäri Suomea tulleiden poikain ilmeet oli arat
Kurssia vetivät entiset pilliinpuhalluksen starat
Juuri, kun ensijännitys hieman hellitti
Ilmoitettiin: kurssikieli tulee olemaan englanti

Kansainvälisen tunnelman ansio menee Latviaan
Josta tuli kaveri meidät suomalaiset nolaamaan
En ihmettelisi, jos tulevat maailmantähdet kuriin panis
Mahtava tyyppi Latvian poliisista: Andris Treimanis
Eipä silti kyllä meikäläisetkin olivat A-luokkaa
Joista järjestelmä oivia tuomareita vielä muokkaa

Tiistai ja keskiviikko cooperille ja koulutukselle varattiin
Heti ekana iltana kaupungin yöhön karattiin
Se kai oli perinteistä ja suotavaa
Tutustua jengiin ja ottaa hiukan juotavaa
Aamupalalle ilmestyi tusina kalpeaa olentoa

Mutta porukasta oli tullut tiivis ja meno oli rentoa

Saarivainio, Nyberg, Ruokonen, Leino
Siinä kouluttajakvartetti, joilla oli keino
Kouluttaa ja antaa pelien jälkeen palautetta
Sekä varmistaa että saimme aina kylliksi apetta

Torstaina nimittäin alkoi vihdoin tapahtumaan
Vihelsin pelin välillä Turun ja Ahvenanmaan

Englanti vaihtui kerralla ruotsin muisteluun
Kommunikointi meinasi pelkistyä sormen puisteluun
”Det kan du inte göra” tuli myös mieleen
Vuosien takaa löytyi orientaatio ruotsin kieleen
Väliäkö tuon, samat on kaikkialla säännöt
Kuten myös näytöt ja eleet, pelitilanneväännöt

Päivät turnauksen olivat raskaita ja pitkiä
Energiajuomia piti tiuhaan tahtiin litkiä
Koko ”nuorten” tuomarien joukko jaksoi hyvin
Keskisuomalainen jatkoi ottein menestyvin
Dumarilla päällä oli tosi hyvä meininki
Välierässä vastakkain Uusimaa ja Helsinki

Olipa alkanut vielä Down by the Laituri
Mutta kirkkain silmin oli avustava tuomari
Kun finaalia pelattiin Veritas stadionilla
Oli vihdoin tappion paikka turkulaisilla
Se oli oikein: peli oli Hesän näytöstä
Turkulaisilta nähtiin todella huonoa käytöstä

Päättäjäisten jälkeen kaverit Hamburger Börssistä soitti
Minua Turkuun juhlimaan jäämään saada koitti
En kyennyt antamaan edes ajatusta juhlinnalle
Vaan perse maata viistäen linkutin Turun asemalle
Junassa olusella istuttiin kera tuomarin Tampereen
Todettiin väsyneinä: ”Kyl tän vois tehdä uudelleen”

Finaalissa aet1 P. Kriktilä, Jukka Honkanen Järvenpäästä viheltää

Hopea ei ole häpeä

Erotuomarikerhojen turnaus Kuopiossa 24.7.2004

Perinteetkin muuttuvat joskus. Näin kävi myös Keski-Suomen ja Kuopion erotuomarikerhojen vuosittaiselle ottelulle, joka kasvoi tänä vuonna neljän kerhon turnaukseksi. Perinteisten kiistakumppanien lisäksi paikalle saapuivat myös Iisalmen ja Joensuun tuomarikerhot.

Keski-Suomesta paikalle lähti vajaan parinkymmenen hengen joukkio, jossa oli mukana myös muutama ensikertalainen. Uudet tulokkaat Arttu Ollilla ja Neshat Yousefshahi näyttivätkin taitonsa heti avauspelissä Iisalmea vastaan, jonka ennakkosuosikin paineet hyvin kestäneet keskisuomalaiset veivät lukemin 2–0.

Turnauksen moraalinen loppuottelu koitti jo toisella kierroksella, kun keskisuomalaisia vastaan asteli Kuopion ensimmäisessä pelissään kukistanut Joensuun kerho, joka karkasi turnauksen parhaaksi pelaajaksi valitun Baskin Kelmendinin maaleilla kahden maalin johtoon. KSEK:n raivokas takaa-ajo tuotti lopulta vain yhden kavennusmaalin, josta vastasi Neshat komean soolon päätteeksi.

Avaustappion lisäksi Joensuu-peli toi keskisuomalaisille muutakin jobinpostia: puheenjohtaja Tom Kakkola loukkaantui varsin vaarattoman näköisessä tilanteessa ja joutui sivuun paitsi päivän myös seuraavan kuukauden peleistä. Näin siitä huolimatta, että turnauksen kuopiolaiset järjestäjät olivat ennen pelien alkua erityisesti vannottaneet, ettei kenenkään tarvitsisi hankkia itselleen sijaista pelipuuhiissa tulleen loukkaantumisen takia.

Kaiken lisäksi Kakkolaa olisi kaivattu vielä kentälläkin. Kuumuutta hohkaava Keskuskenttä oli nestetankkauksesta huolimatta alkanut vaatia verojaan keskisuomalaisista, ja edessä oli sentään vielä turnauksen tärkein ottelu, jossa vastaan astelisi molemmat pelinsä hävinnyt Kuopio.

Aiemmillä otteluilla ei kuitenkaan ollut paljon painoa vanhassa hegemoniaottelussa. Kuopiolaiset pelasivat turnauksen parhaan pelinsä ja laittoivat KSEK:iläiset todella koville. Lopulta keskisuomalaiset ymmärsivät vuosikaudet kestäneen tappiottomien kohtaamisten velvoitteet ja käänsivät pelin Jussi Seppäsen ja Jari Pilkkakankaan maaleilla itselleen.

Liki helteisissä olosuhteissa pelatun turnauksen jälkeen olikin nestetasapainon tasaamisen aika. Juomia tankattiin järvimaisemissa makkaran ja salaattien säestyksellä. Lämpimistä saunanlauteista huolimatta kerhojen välinen kommunikointi jäi hieman vaisuksi. Niinpä monelle keskisuomalaiselle illan kohokohta olikin FIFA-avustava Emilia Parviaisen vierailu. Parviainen ei ollut vielä juurikana ajatellut parin viikon päässä hämmöttävää virkamatkaa Ateenan olympialaisiin.

Lopulta Parviainen oli koko kisojen menestynein suomalainen. Hän toimi avustavana naisten finaalissa ja hoiti tehtävänsä vakuuttavan ammattitaitoisesti. Samoihin aikoihin myös Tom Kakkola teki paluuta areenoille ja läpäisi kuntotestin. Lähentäjälihakseen tullut seitsemän sentin repeämä oli pistänyt puheenjohtajan kolmen ja puolen viikon pakkolepoon, mutta pahimmillaan sairausloma oli saattanut olla tuplamittainen.

Kaikesta huolimatta Kakkola muisteli Kuopion-reissua hyvällä ja arveli turnausmuodon olevan jatkossakin järkevämpi pelaamisen ja yhteydenpidon vaihtoehto. ”Turnaus oli järkevästi rakennettu, joskin aavistuksen hätäinen illalta. Jatkot jäivät sopimatta.”

Jatkoa on joka tapauksessa luvassa. ”Tällainen yhteydenpito on tärkeää ja jos muut kerhot vain sitoutuvat järjestämiseen, niin homma vaikuttaisi aivan toimivalta. Kunhan keskusteluyhteys vain saadaan auki”, Kakkola arveli. ”Ja Jyväskyläänhän ne ovat varmaan ensi vuonna tunkemassa.”

Niinpä. Ainakin joensuulaiset voittajat kertoivat tulevansa mukaan minne tahansa, kunhan ei vain pelata Joensuussa.

Kuopion turnaus:
Joensuu 3 0 0 9
KSEK 2 0 1 6
Iisalmi 1 0 2 3
Kuopio 0 0 3 0

KSEK–Iisalmi: 2–0
KSEK–Joensuu: 1–2
KSEK–Kuopio: 3–2
KSEK:n maalit: Neshat Yousefshahi 2, Jari Pilkkakangas,
Jussi Seppänen ja Timo Gustafsson 1

